

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 571/2024-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a zo sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Milanom Szöllössym, Mlynská 28, Košice, proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co/40/2022 z 24. augusta 2022 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/32/2023 z 26. júna 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka označená v záhlaví tohto uznesenia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 18. septembra 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) napadnutými uzneseniami krajského súdu a najvyššieho súdu označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje zrušenie napadnutých uznesení označených všeobecných súdov a vrátenie veci krajskému súdu na ďalšie konanie, ako aj priznanie náhrady trov konania.
2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka bola sporovou stranou v konaní vedenom Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 15C/54/2020 v procesnom postavení žalovanej, proti ktorej sa žalobkyňa (Allianz – Slovenská poisťovňa, a. s.) domáhala zaplatenia sumy 6 336,71 eur s príslušenstvom.
3. Okresný súd uznesením sp. zn. 15C/54/2020 zo 17. mája 2022 odmietol odpor proti platobnému rozkazu zo 7. októbra 2020 ako oneskorene podaný, pričom považoval za preukázané, že platobný rozkaz bol sťažovateľke doručený 14. októbra 2020 a odpor proti platobnému rozkazu doručila sťažovateľka 12. novembra 2020.

4. Spolu s odporom proti platobnému rozkazu podala sťažovateľka 12. novembra 2020 aj žiadosť o odpustenie zmeškania lehoty, ktorá bola uznesením okresného súdu sp. zn. 15C/54/2020 z 28. marca 2022 zamietnutá. Okresný súd dôvodil tým, že sťažovateľka nepreukázala skutočnosť, že by bola povinná zotrvať v domácej izolácii počas plynutia lehoty na podanie odporu. O právnu pomoc mohla požiadať aj inou formou ako osobne. Iný postup by neprimerane zasiahol do právneho postavenia žalobkyne, ktorá márnym uplynutím lehoty na podanie odporu získala exekučný titul.

5. V ústavnej sťažnosti, ktorú podala proti uzneseniu okresného súdu z 28. marca 2022, sťažovateľka argumentovala, že v období doručenia platobného rozkazu sťažovateľke bola v Slovenskej republike mimoriadne nepriaznivá pandemická situácia v súvislosti s výskytom ochorenia COVID-19, keď bol obmedzovaný voľný pohyb osôb bez ohľadu na potvrdenie týchto obmedzení u jednotlivých osôb určitými dokladmi. Sťažovateľka v období konca lehoty stanovenej na podanie odporu proti platobnému rozkazu musela zotrvať v domácej izolácii počas 10 dní v zmysle bodu 7 usmernenia hlavného hygienika Slovenskej republiky v súvislosti s ochorením COVID-19 spôsobeným koronavírusom SARS-CoV-2 č. OE/791/108782/2020 z 8. septembra 2020.

6. O ústavnej sťažnosti, ktorú podala sťažovateľka proti uzneseniu okresného súdu z 28. marca 2022, rozhodol ústavný súd uznesením sp. zn. IV. ÚS 384/2022 zo 6. septembra 2022 tak, že túto odmietol.

7. Na odvolanie sťažovateľky bolo uznesenie okresného súdu zo 17. mája 2022 o odmietnutí odporu potvrdené ako vecne správne napadnutým uznesením krajského súdu, v ktorom krajský súd v kontexte prípadnej aplikácie ustanovení právnych predpisov pojednávajúcich o spočívání lehôt ustanovených zákonom na vykonanie procesného úkonu v konaní pred súdom sporovými stranami [zákon č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „zákon č. 62/2020 Z. z.“) v znení účinnom od 19. januára 2021] konštatoval, že táto je vylúčená z dôvodu, že v čase účinnosti príslušného právneho predpisu už lehota na podanie odporu neplynula.

8. Dovolanie podané proti napadnutému uzneseniu krajského súdu z dôvodu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) bolo napadnutým uznesením najvyššieho súdu odmietnuté ako neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP z dôvodu neopodstatnenosti námietky nesprávneho procesného postupu súdov nižších inštancií, ktorý mal spôsobiť porušenie práva na spravodlivý proces. Dovolací súd konštatoval, že odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadal so všetkými podstatnými odvolacími námietkami a jeho odôvodnenie spĺňa náležitosti v zmysle § 393 CSP. Ako *obiter dictum* zdôraznil, že spočívání procesnej lehoty na podanie odporu podľa právnej úpravy zákona č. 62/2020 Z. z. v znení účinnom od 27. marca 2020 sa na obdobie od doručenia platobného rozkazu 14. októbra 2020 do podania odporu 12. novembra 2020 nevzťahovalo. Akcentoval, že odmietnutím odporu pre oneskorenosť na podklade skutočnosti zamietnutia žiadosti sťažovateľky o odpustenie zmeškanej lehoty postupovali všeobecné sudy podľa § 267 ods. 2 písm. a) CSP.

II. Argumentácia sťažovateľky

9. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta, že už v konaní pred všeobecnými súdmi poukazovala na skutočnosti, ktoré bolo možné hodnotiť zo subjektívneho hľadiska sporovej strany ako ospravedlniteľné vo vzťahu k nedodržaniu lehoty na podanie odporu, čo bolo dôvodom jeho odmietnutia.

10. Prezentuje v tomto smere argumentáciu totožnú s tou, ktorú predostrela v predchádzajúcej ústavnej sťažnosti (bod 5 tohto uznesenia), a uzatvára, že pre objektívne daný stav nie je možné od sťažovateľky spätne požadovať predloženie dôkazu, ktorý by preukazoval povinnosť zotrvania v domácej izolácii, keďže tento objektívne neexistuje. Uvedené dôvody však všeobecné súdy odmietli akceptovať s dôrazom na argumenty, že sťažovateľka nijako nepreukázala povinnosť zotrvať v izolácii už pred tým, ako bola pozitívne testovaná na ochorenie COVID-19, a že o právnu pomoc mohla požiadať aj inou formou.

11. Závery odvolacieho súdu a dovolacieho súdu sú vzhľadom na povahu spoločenskej situácie v inkriminovanom období a skutočnosť objektívnej nemožnosti sťažovateľky získať doklad o tom, že sa na ňu vzťahovala povinnosť zotrvať v domácej izolácii, čo považuje za zásadný argument, arbitrárne a ústavne neakceptovateľné. Neobstojí ani argument možnosti požiadať o právnu pomoc inak, keďže plnomocenstvo na právne zastúpenie je potrebné udeliť osobne. Na zásadný argument nedostala odpoveď ani od odvolacieho súdu a ani od dovolacieho súdu.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka arbitrárnosti rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré sa nevysporiadali so zásadným argumentom spochybňujúcim záver o možnosti preukázať, že v inkriminovanom období plynutia lehoty na podanie odporu proti platobnému rozkazu mala sťažovateľka povinnosť zotrvať v domácej izolácii.

III.1. K namietanému porušeniu práv na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie napadnutým uznesením krajského súdu:

13. Uplatnením princípu subsidiarity, ktorým sa riadi konanie vo veci ústavnej sťažnosti a podľa ktorého môže ústavný súd konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať sťažnosťou len za predpokladu, že sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať sa ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje (I. ÚS 311/08, IV. ÚS 568/2021, ústavný súd konštatuje nedostatok svojej právomoci napadnuté uznesenie krajského súdu preskúmať).

14. V dovolaní (bod 3.1 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu) sťažovateľka predložila argumentáciu totožnú s tou, ktorú predostrela v ústavnej sťažnosti (body 5 a 10 tohto uznesenia). Uplatnenie právomoci najvyššieho súdu v rámci dovolacieho konania vylučuje právomoc ústavného súdu sa meritórne relevantnou časťou ústavnej sťažnosti zaoberať (obdobne IV. ÚS 468/2018).

15. Vzhľadom na uplatnenie princípu subsidiarity v konaní o ústavnej sťažnosti ústavný súd časť ústavnej sťažnosti, ktorá smeruje proti napadnutému uzneseniu krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu práv na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

16. Vo vzťahu k zásadnej námietke odôvodňujúcej arbitrárnosť rozhodnutia dovolacieho súdu (bod 12 tohto uznesenia) ústavný súd akcentuje, že integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo sporovej strany na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Uvedené právo však v sebe neimplikuje povinnosť všeobecného súdu odpovedať na každý argument sporovej strany. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie, vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva teda nevyžaduje, aby na každý argument strany aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija v. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani v. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis v. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins v. Francúzsko z 19. 2. 1998).

17. Sťažovateľka v podstate predostiera v ústavnej sťažnosti zásadnú námietku, ktorou atakuje absenciu reakcie dovolacieho súdu na argumentáciu týkajúcu sa dôvodu na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odporu. Jej námietka je *prima facie* nedôvodná.

18. Námietky (ne)ústavnosti rozhodnutia orgánu verejnej moci či jeho postupu sú v konaní o ústavnej sťažnosti nepriamo determinované ústavnou sťažnosťou napadnutým rozhodnutím, resp. napadnutým postupom orgánu verejnej moci (IV. ÚS 184/2019).

19. Okolnosti uvádzané sťažovateľkou týkajúce sa nepriaznivej pandemickej situácie súvisiacej s ochorením COVID-19 a na to nadväzujúcou domácou izoláciou sťažovateľky boli predmetom posúdenia v samostatnom konaní o návrhu sťažovateľky na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odporu, o ktorom rozhodol okresný súd uznesením z 28. marca 2022. Odôvodnenie citovaného rozhodnutia okresného súdu bolo predmetom ústavného prieskumu v konaní o predchádzajúcej ústavnej sťažnosti sťažovateľky s výsledkom jeho ústavnej udržateľnosti (IV. ÚS 384/2022).

20. V následnom konaní o podanom odpore sa všeobecné súdy pri vyhodnocovaní dodržania lehoty na podanie odporu už nemohli opätovne zaoberať otázkou existencie ospravedlniteľného dôvodu, pre ktorý sťažovateľka mala procesný úkon podania odporu zmeškať, o ktorej už bolo právoplatne rozhodnuté v príslušnom konaní podľa § 122 CSP. V konaní o podanom odpore (pri preskúvaní podmienky včasnosti podaného odporu) bolo úlohou všeobecného súdu zo záveru vo veci konajúceho súdu vyjadreného v konaní o odpustení zmeškania lehoty vychádzať a tento rešpektovať, a to aj s prihliadnutím na záver ústavného súdu o ústavnej akceptovateľnosti názoru, že

v sťažovateľkinej veci nejde o ospravedlniteľné dôvody zmeškania lehoty na podanie odporu proti platobnému rozkazu (bod 28 uznesenia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 384/2022 zo 6. septembra 2022).

21. Akýkoľvek opak pripúšťajúci možnosť opätovného preskúmania tej istej otázky týkajúcej sa existencie ospravedlniteľného dôvodu zmeškania procesného úkonu v totožnej veci by bol zjavne v rozpore s koncepciou materiálneho právneho štátu a princípom právnej istoty.

22. Relevantnosť argumentácie odôvodňujúcej prípustnosť dovolania je determinovaná dôvodmi, na ktorých je dovolaním napadnuté rozhodnutie založené, a vymedzeným predmetom rozhodovania. V konkrétnych okolnostiach veci je relevantnosť daná dôvodmi, pre ktoré krajský súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o odmietnutí odporu ako podaného oneskorene.

23. Vzhľadom na už uvedené argumentácia sťažovateľky atakujúca posúdenie existencie ospravedlniteľného dôvodu zmeškania procesného úkonu nemá v tu prejednáwanej veci, ktorej predmetom je preskúmanie udržateľnosti rozhodnutia o odpore (včasnosť podaného odporu), relevantný význam. Najvyšší súd síce tak, ako to sťažovateľka uvádza, na jej argumentáciu týkajúcu sa existencie ospravedlniteľného dôvodu zmeškania procesného úkonu nereagoval, no s prihliadnutím na chýbajúcu relevantnosť tejto argumentácie vo vzťahu k predmetu konania a existenciu právoplatného a ústavne udržateľného rozhodnutia všeobecného súdu k existencii dôvodov na odpustenie zmeškania podania odporu v tej istej veci uvedené nemôže viesť k záveru o ústavnej neudržateľnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu. Inak povedané, zjavná irelevantnosť argumentácie sťažovateľky v danej veci je dostatočným dôvodom na záver, že absencia špecifickej odpovede na takúto argumentáciu nemá *prima facie* ústavnoprávny rozmer.

24. Vzhľadom na uvedené argumentácia sťažovateľky nesignalizuje existenciu príčinnej súvislosti s možným porušením označených práv na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie, čo je dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v relevantnej časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

25. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky uvedených v ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. októbra 2024

Miloš Maďar
predseda senátu